

CONTEMPORANEITATEA PE SCENA TEATRELOR

Răsfoind revistele sovietice, putem observa cât de intens și de profund trăiește în preocuparea oamenilor de teatru sovietici problema contemporaneității. Minunatele perspective deschise de tezele raportului lui N. S. Hrușciov, în care cele mai curajoase visuri ale înfăptuitorilor Marelui Octombrie au căpătat forța convingătoare a cifrelor, îi însuflețesc pe oamenii de teatru sovietici. Ei sînt mindri că, în traducerea în viață a celui mai măreț program pe care l-a cunoscut vreodată omenirea, li se acordă un loc de cinste.

Pentru rezolvări noi, cu adevărat contemporane, nu numai în dramaturgi-, ci și în transpunerea ei scenică, pledează A. Gonțearov, regizorul principal al Teatrului de Dramă din Moscova, în articolul său *Contemporaneitatea obligă* („Sovetskaiia Kultura”, nr. 144). Fiecare epocă — se spune în articol — își aduce contribuția sa nu numai în conținutul, ci și în forma operei de artă. Altfel nici nu se poate, căci n-ar mai exista corespondență cu conținutul, iar reflectarea artistică a vieții poporului ar fi condamnată la stagnare. „Cred că ritmului furtunos al existenței noastre, pe care o trăiesc și spectatorii — spune autorul — îi poate corespunde un dinamism mai puternic al lucrării dramatice. Acțiunea trebuie să fie concentrată la maximum. Caracterele trebuie să se dezvolte în adîncul evenimentelor, astfel încît eroii să manifeste maximum de activitate. O piesă construită dinamic capătă o plasticitate mai mare.”

Partidul ridică cu o deosebită tărie sarcina dezvoltării multilaterale a omului nou — se spune mai departe în articol — și în special a simțului estetic. De aceea, teatrul sovietic trebuie să fie contemporan, nu numai prin repertoriu, ci și prin căutarea neîntreruptă a unei forme artistice a spectacolului, care să corespundă realității noastre. Aceste căutări ale mijloacelor artistice nu pot fi însă concepute decît în cadrul artei realiste.

În această perioadă de pregătire a celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., oa-

menii de teatru sovietici sînt în mod special preocupați de felul cum creația lor poate fi apropiată și mai mult de problemele actuale, analizează o dată mai mult ceea ce s-a realizat în ultimul timp în arta scenică. De aceea, recenta ședință a Consiliului artistic-teatral din Ministerul Culturii al U.R.S.S. a pus în discuție tocmai modul în care teatrele se pregătesc să întîmpine cel de al XXI-lea Congres al partidului și, ca un corolar la această problemă, noile spectacole despre contemporaneitate, puse în scenă la teatrele Moscovei.

În referatul ținut de P. Tarasov, titularul Direcției generale a artelor din Ministerul Culturii al R.S.F.S.R., se spune că teatrele din R.S.F.S.R. răspund cu fapte concrete la apelul partidului de a prezenta spectacole cât mai bune despre oamenii sovietici. Este suficient să arătăm că din 795 de piese care se joacă, 500 sînt scrise de autori sovietici. „În dorința lor de a întîmpina cu cinste Congresul al XXI-lea al partidului — spune P. Tarasov — colectivele teatrale din R.S.F.S.R. vor prezenta în actuala stagiune 1.032 de noi spectacole, dintre care peste 700 sînt piese din dramaturgia sovietică, iar jumătate din acestea dezbate teme din actualitate.”

Crearea de noi spectacole — se spune mai departe în referat — nu este unica formă de pregătire a teatrelor pentru Congres. Colectivele teatrelor și-au luat sarcina de a întări prin toate mijloacele legătura lor cu poporul, cu oamenii din fabrici și colhozuri, cu intelectualitatea sovietică. Pentru ca această apropiere să fie mai eficientă, se prevede organizarea unor teatre populare de amatori, unde cei care iubesc arta teatrală să poată lucra sub îndrumarea unor regizori experimentați.

N. Kondakov, șeful secției teatrelor din sovietul orașului Moscova, a comunicat că în toate teatrele Moscovei s-au fixat premierele în cinstea Congresului. Astfel, Teatrul Mic pregătește *Testamentul* de S. Ermolinski, Teatrul „Vahtangov” — *Comunistul* de M. Șatrov, Teatrul Mossoviet — *Bătălie în mars*, după romanul Galinei Nîkolaeva, Teatrul „Maiakovski” — *Ziua nu poate fi oprită în loc* de A. Speșnev ș. a.

A doua parte a ședinței a fost consa-

crată noilor spectacole despre contemporaneitate, puse în scenă la teatrele Moscovei. Au fost analizate câteva din ultimele premieri prezentate recent. La discuții s-a pus accentul în mod special asupra problemei contemporaneității.

„Poate fi arătată pe scena teatrului contemporaneitatea, poate fi arătat omul sovietic?” — s-a adresat celor prezenți la ședință A. Popov, artist al poporului al U.R.S.S. Răspunzând la această întrebare, el a spus că oamenii de teatru sovietici trebuie să gândească mai mult asupra acestei probleme, să învețe, să caute, să știe să sintetizeze laconic și simplu experiența noastră artistică.”

„Trăim timpuri extrem de interesante — a spus N. Ohlopkov, regizorul principal al Teatrului „Maiakovski”. Sintem în ajunul Congresului al XXI-lea al partidului și trebuie să ne concentrăm toate forțele pentru a progresa. Trebuie să remarcăm că dramaturgii au început să folosească cu mai mult curaj materialul vieții, să ridice problemele acute ale contemporaneității.”

Cea mai mare parte a cuvântării lui S. Orazov, directorul Teatrului Central de Păpuși, a fost consacrată necesității creării de spectacole care să nu fie numai evenimente teatrale, ci și însemnate evenimente în viața obștească.

Ceilalți vorbitori — regizori și actori — au accentuat preocuparea lor de a răspunde cu cinste sarcinilor ridicate de partid.

La sfârșitul ședinței a fost adoptată o chemare adresată tuturor oamenilor de artă sovietici.

În chemare se subliniază că, în prezent, în colectivele teatrale se observă o creștere a sentimentului de răspundere față de muncă, dorința de a face să progreseze arta, de a-și perfecționa măiestria, de a întări legătura artei cu viața poporului. Piesa sovietică contemporană ocupă în repertoriul teatrelor un loc tot mai important. În noile spectacole sînt ridicate problemele cele mai însemnate ale contemporaneității.

Consiliul artistic-teatral cheamă oamenii de artă să studieze viața, să studieze noul care se naște. Spiritul cu adevărat inovator în artă este posibil doar cu condiția cunoașterii noului din viață, a reflectării veridice a fenomenelor realității zilelor noastre.

Oamenii de artă sovietici sînt chemați să lupte împotriva pătrunderii revizionismului și altor curente străine în arta sovietică, să lupte împotriva adversarilor ideologiei comuniste, împotriva tuturor celor care împiedică progresul artei sovietice.

Consiliul artistic-teatral cheamă toți oamenii de artă sovietici să-și închine toate forțele și talentul lor pentru îndeplinirea sarcinilor de răspundere care le stau în față în anii construirii comunismului.

Noul avînt al artei sovietice — se subliniază în chemare — este posibil numai în condițiile întăririi permanente a legăturilor cu viața, cu poporul, care creează bunurile materiale, care construiește cu succes comunismul.

8 ianuarie 1959.

Ira Vrabie

BORIS LAVRENIIEV (1891 — 1959)

După încetarea din viață a lui Fedor Gladkov, ziarele au adus vestea unei alte pierderi dureroase pentru literatura sovietică și pentru toți prietenii ei: moartea lui Boris Andreievici Lavreniev.



Bine cunoscut și cititorilor din țara noastră, Lavreniev aparține generației vîrstnice de scriitori sovietici, acelei generații care și-a făcut debutul în literatură cu puțin înainte de 1917, dar a primit cu adevărat botezul focului — și în viață și în scris — în anii furtunoși ai revoluției și ai războiului civil. Drumul lui de creație a fost